

OHJE YKISTYISELLE PALVELUNTUOTTAJALLE PÄIVÄKODIN TAI RYHMÄPERHEPÄIVÄKODIN PERUSTAMISEEN

Tämä ohje on tehty helpottamaan yksityisen päiväkodin tai ryhmäperhepäiväkodin perustamista.

Ohjeen sisältö:

- toiminnan käynnistäminen
- päiväkotitilan hankinta ja mahdollisuus ulkoiluun
- toimitilojen sopivuus
- toiminnan tuki
- yksityinen yksikkö

Päivitykset:

Varhaiskasvatus/ Yksityinen tiimi 16.5.2019

Ympäristöpalvelut 30.4.2019

Rakennustarkastuspalvelut 7.5.2019

Palo- ja pelastustoimi 14.5.2019

UUDEN TOIMINNAN KÄYNNISTÄMINEN

Palveluntuottajan työ alkaa ennen yksityisen päiväkodin käynnistymistä, tutustumalla yksityistä varhaiskasvatusta määrittelevään lainsäädäntöön ja määräyksiin sekä muihin yksikön toiminnan perustamiseen liittyviin velvoitteisiin.

Varaa riittävästi aikaa uuden päiväkodin perustamiseen. Huomio viranomaisten tarkastuskäynteihin ja rakennuslupa- yms. hakemusten käsittelyyn kuluva aika.

Jos sinulla on kysyttävää uuden yksityisen päiväkodin perustamiseen liittyen, niin ole yhteydessä varhaiskasvatuksen asiantuntijaan sähköpostilla tai puhelimitse. Voidaan sopia myös tapaaminen, jossa on mahdollisuus keskustella yksityisen päiväkodin perustamisprosessista, tarvittavista asiakirjoista ja muusta kunnan tuesta. Ole yhteydessä yksityisen varhaiskasvatuksen erityissuunnittelijaan puh. 09 310 56404

Toiminnan aloitukseen liittyvä lainsäädäntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto rekisteröi kaikki uudet yksityiset päiväkodit. Palveluntuottaja täyttää aluehallintoviraston lomakkeen- Ilmoitus yksityisestä varhaiskasvatuspalveluiden tuottamisesta. Lomakkeen liitteeksi tarvitaan toimintayksikköä, palvelutuottajaa ja päiväkotia koskevia asiakirjoja.

Ennen yksityisen päiväkodin avaamista tarvitaan lupa tai lausunto Kaupunkiympäristön toimialalta (ympäristöpalvelu, rakennusvalvontapalvelu ja alueidenkäyttö) ja Palo- ja pelastuslaitokselta. Varhaiskasvatuksen palveluvastaava tekee hyväksymiskäynnin toimipisteeseen.

Ympäristöpalvelun lausunto perustuu terveydensuojelulakiin, rakennusvalvonnan lupamenettely maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntöön. Kaupunkiympäristön myöntää luvan piha- ja ulkoilualueiden käyttöön lasten turvallisen ulkoilun turvaamiseksi. Varhaiskasvatuksen lausunto perustuu varhaiskasvatukseenlakiin.

Muistilista uuden päiväkodin perustamiseen liittyviin viranomaisten lupiin ja lausuntoihin

1. Tarkista huoneiston/rakennuksen rakennusluvassa määritelty käyttötarkoitus esimerkiksi rakennusvalvonnan Arska-palvelusta. Linkki palveluun [Etusivu - ARSKA](#)
Jos rakennusluvassa tilan käyttötarkoitukseksi ei ole merkitty päiväkotia, niin joudut hakemaan rakennusvalvontapalveluista rakennusluvan huoneiston käyttötarkoituksen muuttamiseksi. Rakennuslupapäätös, vahvistettu pohjapiirustus ja rakennusluvasta pidetty loppukatselmuspöytäkirja, jossa rakennusvalvonta on todennut rakennustyöt tehdyiksi luvan mukaiseksi, on aina toimitettava varhaiskasvatukseen. Ilman näitä asiakirjoja ei ilmoitusta aluehallintovirastolle tehdä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Yksityinen varhaiskasvatus

16.5.2019

2. Tee terveydensuojelulain mukainen kirjallinen ilmoitus 30 vrk ennen toiminnan aloittamista ympäristöpalveluihin.
3. Tee keittiön ja ruokailutilojen osalta kirjallinen ilmoitus neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista elintarviketurvallisuuteen.
4. Hanki pelastusviranomaisen lausunto palotarkastuksesta Pelastuslaitokselta.
5. Tee kirjallinen lupahakemus Kaupunkiympäristöön ulkoilualan käyttöoikeudesta.
6. Täytä Aluehallintoviraston lomake – Ilmoitus yksityisestä varhaiskasvatuspalvelusta.
7. Tee Omavalvontasuunnitelma (Valvira).
8. Tarvittaessa voit varata ajan yksityisen varhaiskasvatuksen erityissuunnittelijalta AVI-asiakirjojen palautukseen
9. Palvelusvastaava Katja Almusa tekee hyväksymiskäynnin (kunnan hyväksyntä) yksikköön ennen toiminnan aloittamista.

Toimitilaa koskevien liitteiden lisäksi aluehallintovirastoon menevän ilmoitukseen tarvitaan vielä seuraavat liitteet.

Aluehallintoviraston rekisteröintiin tarvittavat asiakirjat

1. Ajantasainen kaupparekisteriote tai jäljennös elinkeinoilmoituksesta.
2. Jos hakija on yhtiö, muu yhteisö tai säätiö, jäljennös yhtiösopimuksesta, yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä.
3. Ote ennakkoperintälain mukaisesta työnantajarekisteristä
4. Ote liiketoimintakieltorekisteristä
5. Ote edunvalvontarekisteristä
6. Ote kaupparekisteristä koskien määräysvaltaa yhtiössä käyttävien konkurssitaustaa
7. Yleisen tietosuoja-asetuksen 30.artiklan mukainen käsittelyseloste
8. Todistus konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä ja todistus ulosottorekisteristä
9. Toimintasuunnitelma
10. Toiminnassa käytettävien huonetilojen ajantasainen pohjapiirustus ja käyttösuunnitelma
11. Pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuusselvitys (linkki alhaalla)
12. Omavalvontasuunnitelma
13. Jäljennös palvelujen vastuuhenkilön tutkintotodistuksista ja selvitys työkokemuksesta
14. Pelastusviranomaisen lausunto
15. Terveydensuojeluviranomaisen lausunto
16. Kunnan viranomaisen lausunto

Tarvittavaa materiaalia

- Päiväkodin Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma([linkki](#))
- Opas Turvallisuus ja pelastussuunnitelman laadintaan ([linkki](#))
- Selvitys päiväkodin poistumisjärjestelyistä ([linkki](#))

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Varhaiskasvatus ja esiopetus
Yksityinen varhaiskasvatus

16.5.2019

- Omavalvonta yksityisessä varhaiskasvatuksessa ([linkki](#))

Toimintaa aloittava uusi yrittäjä

Toimintaansa aloittelevan uuden yrittäjän kannattaa olla yhteydessä NewCo YritysHelsinkiin, joka opastaa oman yritystoiminnan aloittamista harkitsevia henkilöitä. NewCo YritysHelsinki tarjoaa palveluita yrityksen perustamiseen, kehittämiseen ja kansainväliseen kasvuun. Yritysneuvonta on henkilökohtaista, maksutonta ja luottamuksellista.

Lisätietoja: NewCo Helsinki
Ensi Linja 1, 00530 Helsinki
Puh. (09) 310 36 360 (klo 9-11 ja 13-15)
yrityshelsinki@hel.fi
www.newcoyrityshelsinki.fi

PÄIVÄKOTITILAN HANKINTA JA MAHDOLLISUUS ULKOILUUN

Toimitilojen etsintä kannattaa aloittaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Toimitilojen tulee olla terveelliset, turvalliset ja lasten hoitoon ja kasvatukseen sopivat. Toimitilan löytyttyä tulee varmistaa lupa mahdollisen piha- tai puistoalueen käyttöön.

Helsingin kaupungin tilat

Helsingin kaupungin omistamia taloja ja tiloja hallinnoi keskitetysti Kaupunkiympäristö/asuminen ja ympäristö. Vapaita tiloja voi selata Internetissä, tai niitä voi tiedustella oheisesta linkistä

<https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/tontit/tilat/tilat>

Helsingin kaupungin ulkoilualueet

Lasten turvallista ulkoilua varten tarvitaan sovittu piha- tai ulkoilualue. Ulkoilualueen käyttöön tarvitaan lupa, olipa kyseessä sitten yleinen puisto tai ulkoilualue. Lupahakemus lähetetään kaupunkiympäristön toimialalle.

<https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/tontit/luvat/paivakotien-lisapihat/>

Lupaa ei tarvita, jos päiväkodilla on oma piha. Taloyhtiön pihaan lupa pyydetään isännöitsijältä/taloyhtiön hallitukselta.

Ulkoilualueiden luvan myöntää Kaupunkiympäristön toimiala/ Yleiset alueet/ Alueiden käyttö ja valvonta AKV. Lupahakemusten käsittely kestää noin kuukauden. Hakemus toimitetaan sähköpostilla ulkoilma@hel.fi tai postitse Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut/alueidenkäyttö PL 58231, 00099 Helsingin kaupunki.

Lisätietoja asiasta saat

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Varhaiskasvatus ja esiopetus
Yksityinen varhaiskasvatus

16.5.2019

puh. asiakaspalvelu 09 310 22111
tai www.hel.fi/luvat/yleisetalueet

Jos käytät metsää lasten vakinaisena ulkoilualueena tee siitä ilmoitus sähköpostilla metsävastaava Timo Virtaselle tai Vesa Kalliokoskelle (etunimi.sukunimi@hel.fi).

TOIMITILOJEN SOPIVUUS PÄIVÄKODIKSI TAI RYHMÄPERHEPÄIVÄKODIKSI

Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut valvoo varhaiskasvatuspalveluiden terveydellisiä olosuhteita ja keittiöiden elintarvikehygienian toteutumista. Ympäristöpalvelut antaa pyydettäessä lausunnon ennen tilojen käyttöönottoa, käsittelee toiminnasta tehtävät terveydensuojelu- ja elintarvikelain mukaiset ilmoitukset ja valvoo päiväkodin toimintaa tekemällä tarkastuksia. Ilmoitusten käsittely ja tarkastukset ovat maksullisia.

Mitä tiloilta vaaditaan

Päivähoitotilojen tulee olla terveelliset ja turvalliset. Ympäristöpalveluiden ohjeeseen ”Päivähoitotilojen valvonta” on koottu ne vaatimukset ja suositukset, joihin ympäristöpalvelut kiinnittää huomiota valvoessaan päivähoitotilojen terveydellisiä olosuhteita. Ohjeisiin on hyvä tutustua etsiessään päivähoitotoiminnalle sopivaa tilaa.

Ympäristöpalveluiden antama lausunto

Toiminnanharjoittaja voi pyytää ympäristöpalveluilta lausuntoa esimerkiksi aluehallintoviraston lupakäsittelyä varten. Lausunto annetaan ennen tilojen käyttöönottoa joko suunnitelmien ja piirustusten pohjalta tai tiloissa tehdyn arviokäynnin perusteella.

Lakisääteiset ilmoitukset

Terveydensuojelulaki velvoittaa toiminnanharjoittajaa tekemään ilmoituksen 30 vuorokautta ennen toiminnan aloitusta tai olennaista muutosta. Ilmoitus toimitetaan ympäristöpalveluihin. Päiväkodin keittiön osalta elintarvikealan toimijan tulee viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista tehdä elintarvikelain 13 §:n mukainen ilmoitus. Ilmoituksessa annetut tiedot kirjataan asiakastietorekisteriin. Toiminnanharjoittajalle lähetetään todistus ilmoituksen käsittelystä, joka liittään Aluehallintoviraston ilmoituslomakkeeseen.

Suunnitelmallisen valvonnan tarkastukset ja omavalvonta

Ympäristöpalvelut tekee suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia päiväkodin sisätiloihin. Tarkastus tehdään viimeistään vuoden kuluessa ilmoituksen toimittamisesta. Tarkastuksella arvioidaan tilojen terveydellisiä olosuhteita ja toiminnanharjoittajan omavalvonnan toimivuutta. Omavalvonnan tulisi kuvata, miten toimintaan vaikuttavat riskit on tunnistettu, miten niiden vakavuus on arvioitu ja mitä riskien hallintakeinoja toiminnanharjoittaja on ottanut käyttöönsä.

Lomakkeet ja ohjeet:

Ympäristöpalveluille tehtävän terveydensuojelulain mukaisen ilmoituksen lomake ja ohje ”Päivähoitotilojen valvonta” löytyy:

[Terveydensuojelulain mukaiset ilmoitukset ja ohjeet](#)

Ympäristöpalveluille tehtävän elintarvikelain mukaisen ilmoituksen lomake löytyy:

[Elintarvikelain mukaisen ilmoituksen lomake](#)

Ympäristöterveydenhuollon taksan mukaiset maksut löytyvät kohdasta MAKSUT (PDF): [Taksan mukaiset maksut \(PDF\)](#)

Ilmoitusten käsittelystä peritään ympäristölautakunnan vahvistaman ympäristöterveydenhuollon [taksan mukainen maksu](#).

Ympäristökeskuksen ohjeeseen ”[Ohjeita päivähoitotilojen suunnitteluun](#)” on koottu ne vaatimukset ja suositukset, joihin ympäristökeskus kiinnittää huomiota valvoessaan päivähoitotilojen olosuhteita. Ohjeessa annetaan myös ohjeistusta muun muassa ilmoitusten tekemiseen. Ympäristökeskus antaa lausunnon, tekee ilmoituksen johdosta-päätöksen ja antaa ilmoituksen käsittelystä vastaanottotodistuksen.

Ryhmäperhepäiväkodin perustamisessa huomioitava

Ryhmäperhepäiväkotien vaatimukset ovat lähtökohtaisesti samat, mutta ”Päivähoito- ja nuorisotilojen vaatimukset ja valvonta” –ohjeessa on mainittu: ”Asuinhuoneistoon perustettavaan korkeintaan 10 lapsen ryhmäperhepäiväkotiin sovelletaan normaaleja asuinhuoneistolle asetettavia vaatimuksia.” Tämä koskee lähinnä ilmanvaihdon ja wc-istuinten mitoitusvaatimuksia. Samat helpotukset koskevat myös korkeintaan 10 lapsen päiväkotia

Rakennusvalvontapalvelut

Kun päiväkotikäyttöön otetaan muu kuin päiväkotitarvitaan rakennuslupa käyttötarkoituksen muutokseen. Rakennuslupaa tulee hakea maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön mukaisesti.

Rakennusvalvontapalvelut tarkistaa rakennuslupahakemusta käsitellessään, että

- suunniteltu päiväkotikäyttö on asemakaavan mukainen
- hankkeen pääsuunnittelijalla ja muilla suunnittelijoilla on tehtävän edellyttämä kelpoisuus
- suunniteltu päiväkotitila on rakentamismääräysten mukainen, kuten
 - turvallisuus (palo-osastointi, poistumistiet)
 - terveellisyys (lämpötila, ilmanvaihto, ääneneristys)
 - esteettömyys (pääsy tilaan, liikkuminen sisällä)
 - tilojen koko suhteessa henkilömäärään
 - kulkureitit, oleskelutilat ulkona

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Varhaiskasvatus ja esiopetus
Yksityinen varhaiskasvatus

16.5.2019

Kun rakennuslupa on myönnetty, niin rakennusluvun mukaiset rakennustyöt on tehtävä rakennusluvun mukaisesti. Ennen kuin päiväkotitoiminta saadaan käynnistää, on rakennusvalvonnan pidettävä loppukatselmus rakennusluvasta, missä todetaan, ovatko rakennustyöt tehty luvan mukaisesti. Loppukatselmusta pyytää vastaava työnjohtaja.

Tietoa lupamenettelystä oheisesta linkistä
[Rakennusluvun hakeminen - ohjeet ja lomakkeet | Helsingin kaupunki](#)

Yksityinen päiväkotitoiminta ei voi käynnistää toimintaansa ennekuin loppukatselmus on tehty ja siitä saatu loppukatselmuspöytäkirja on toimitettu kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle yksityiseen yksikköön.

Ryhmäperhepäiväkodin perustamisessa tarvittavat luvat

Jos huoneisto on rakennusluvassa asuinhuoneisto, niin asuinhuoneistossa voi toimia ryhmäperhepäiväkotitoiminta, jossa on korkeintaan kymmenen lasta (varhaiskasvatuslain mukaan 8 kokopäivälasta ja esiopetusikäinen tai koululainen osapäiväisesti). Jos lapsilukumäärä on yli 10 henkilöä tai kasvaa toiminnan aikana yli 10 lapsen, niin kyse on olennaisesta käyttötarkoituksen muutoksesta ja tällöin ryhmäperhepäiväkodille on haettava rakennuslupa. Jos rakennusluvassa huoneiston käyttötarkoitus on jokin muu kuin asuinhuoneisto tai päiväkotitoiminta, niin myös alle 10 lapsen ryhmäperhepäiväkotitoiminta vaatii rakennusluvun.

Palotarkastus

Ennen toiminnan aloittamista palveluntuottaja on yhteydessä päivystävään palotarkastajaan, p. 09 310 31203. Pelastuslaitos arvioi tilanteen ja suorittaa tiloissa tarvittaessa palotarkastuksen. Tällöin tarkastuksesta laaditaan erillinen palotarkastuspöytäkirja. Jos erillistä palotarkastusta ei pelastusviranomaisen arvion mukaan tarvita, kirjoittaa pelastusviranomaisen lausunnon.

Yleistä palotarkastuksesta:

<https://www.hel.fi/pela/fi/onnettomuuksien+ehkaisy/palotarkastus>

Yhteystiedot: <https://www.hel.fi/pela/fi/palaute/?&pd=v>

KÄYNNISTÄMISTUKI

Käynnistämistuen tavoitteena on tukea palveluntuottajaa uuden päiväkodin perustamisesta tai jo toiminnassa olevan toiminnan laajentamisesta aiheutuvista irtaimiston hankintakustannuksiin. Tukea myönnetään Helsingin kaupungin alueella harjoitettavaan yksityiseen päiväkotitoimintaan ja kahden hoitajan ryhmäperhepäiväkotitoimintaan.

Hoitopaikkoja lisättäessä uutta toimitilaa hankkimalla, tukea voidaan myöntää enintään 1 000 euroa perustettavaa uutta kokopäiväistä päiväkotipaikkaa kohden, ja milloin hoitopaikkoja lisätään olemassa olevien toimitilojen puitteissa, tukea voidaan myöntää enintään 500 euroa hoitopaikkaa kohden.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Yksityinen varhaiskasvatus

16.5.2019

Myönnettävä maksisumma päiväkotia/ ryhmäperhepäiväkotia kohden on 30 000 / 15 000 euroa. Samalla palveluntuottajalle voidaan myöntää enintään yksi käynnistämistuki vuodessa ja samalle palveluntuottajalle voidaan myöntää enintään kolme kertaa käynnistämistukea.

Linkki verkkosivulle. <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kasvatus-ja-koulutus/paivahoito/yksityisen-paivahoito/palveluntuottajille/yksityisen-paivahoidon-kaynnistamistuki/>

Tarvittaessa ole yhteydessä yksityisen varhaiskasvatuksen erityissuunnittelijaan puh. 09 310 56404

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA -YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN YKSIKKÖ

Yksityistä varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisia ovat aluehallintovirasto ja Sosiaali- ja terveydenalan lupa- ja valvontavirasto sekä kasvatus- ja koulutuslautakunta.

Varhaiskasvatuksessa noudatetaan 1.9.2018 voimaan tullutta varhaiskasvatuslakia (540/2018)

- Varhaiskasvatuslain 44 §:n mukaan yksityisen palveluntuottajan, joka korvausta vastaan harjoittaa varhaiskasvatustoimintaa päiväkodissa tai perhepäivähoidossa, on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnasta ennen sen aloittamista tai olennaista muuttamista kunnalle.
- Ilmoituksen on sisällettävä 44 § 2 momentin 12 kohdan mukaan palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden ja muiden varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteuttamisen arvioimiseksi tarvittavat muut tiedot.
- Tämä tarkoittaa, että tiloja ja niissä tehtävää toimintaa koskevien tietojen lisäksi ilmoittamisvelvollisuus koskee näitä koskevia viranomaishyväksyntöjä, kuten toimitiloista tietoa siitä, että pelastusviranomaisen, terveydensuojeluviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen on hyväksynyt tilat käytettäväksi asianomaiseen tarkoitukseen. Lisäksi toimitetaan hyväksyntää koskevat päätökset.

Hyväksymiskäynnillä palveluvastaava tarkistaa päiväkodin tilojen sopivuuden pedagogiseen toimintaan sekä tarkistaa henkilöstön pätevyyden ja riittävyyden. Vastuuhenkilön rikostaustaote tarkistetaan.

Helsingissä yksityistä varhaiskasvatuksesta vastaa varhaiskasvatuksen aluepäällikkö (alue 4) ja palveluvastaava toteuttaa ohjausta ja valvontaa sekä tekee hyväksymiskäynnit uutta päiväkotia perustettaessa.

Yksityisen varhaiskasvatuksen erityissuunnittelija ohjaa ja neuvoo päiväkodin aloitusvaiheessa ja käynnistämistuessa.

Eeva Tiihonen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö (eeva.tiihonen@hel.fi puhelin 09 310 58499)

Katja Almusa, palveluvastaava (katja.almusa@hel.fi puhelin 09 310 411 38)

Yksityisen varhaiskasvatuksen erityissuunnittelija, puh 09 310 56 404